

ПРИНЦИП ЗАКОННОСТІ ДОКАЗУВАННЯ В КОНСТИТУЦІЙНОМУ СУДОЧИНСТВІ**PRINCIPLE OF LEGALITY OF EVIDENCE IN CONSTITUTIONAL JUDICIARY**

Гураленко Н.А., д.ю.н., професор,
завідувач кафедри теорії прав та прав людини
Чернівецького університету імені Юрія Федьковича

Форма розподілу тягаря доказування відображає відповідальність, покладену законом на сторону, позивача або відповідача, з метою зазначення питання, що підлягає уточнюватися кожним з них. Актуальність цих правил для поширення формальний тягар доказування має значення лише в судочинстві. Принцип законності доказування впливає безпосередньо з гарантії належного процесу. Інститут доказування має важливе значення для процесуального права для реконструкції фактів, що уможливорює формування справедливого судового рішення. Довести це - значить довести, що твердження або факт істинні. Деяких індоктринаторів фундаментальне право на доказування має конституційну основу в забезпеченні належного процесу в її формальному розумінні, оскільки воно пов'язане з можливістю введення в процес заяв своїх вимог без будь-якої заборони, якщо це не передбачено законом. Право на доказування є фундаментальним правом, що має в якості свого форматора принципи, невід'ємність права юрисдикції або права на позов, належний процес, суперечливий і широкий захист і ізономію. Немає обмежень щодо засобів доказування, якщо докази є законними та належними. Право на доказ є розгортанням конституційної гарантії належного процесу або фундаментальним аспектом процесуальних гарантій дії, захисту та змагальності. Фундаментальне право на доказування повинно було визнавати його конституційну основу, і воно повинно вивчатися окремо, навіть якщо воно вставлено в інші основні права і гарантії. Право на доказування впливає з права судової оцінки вироблених доказів, оскільки було б нешкідливо гарантувати сторонам право на доведення правдивості своїх тверджень, якби судді було дозволено ігнорувати цю діяльність. Має бути пряма і аргументована судова заява. Принцип належного процесу є гарантією громадянина. Конституційно передбачена гарантія реалізації права на доступ до судової влади як процесуального розвитку відповідно до раніше встановлених правил. Із систематичного аналізу конституційних цінностей йому притаманне фундаментальне право на доказування, що виходить, як розгортання конституційної гарантії належного процесу або фундаментальний аспект процесуальних гарантій позову, захисту і суперечливості.

Ключові слова: доказ, доказування, конституційне судочинство, тягар доказування, принцип законності.

The form of allocation of the burden of proof reflects the responsibility imposed by law on a party, the plaintiff or the defendant, in order to indicate the issue to be clarified by each of them. The relevance of these rules for spreading the formal burden of proof is important only in court proceedings. The principle of legality of evidence follows directly from the guarantee of due process. The institution of proof is important for procedural law for the reconstruction of facts, which enables the formation of a fair judgment. To prove it is to prove that a statement or fact is true. According to some indoctrinators, the fundamental right to evidence has a constitutional basis in ensuring due process in its formal sense, as it is connected with the possibility of introducing into the process statements of one's demands without any prohibition, if this is not provided for by law. The right to evidence is a fundamental right that has as its formative principles, the inalienability of the right of jurisdiction or the right to sue, due process, controversial and broad protection and isonomy. There are no restrictions on the means of proof, as long as the evidence is legal and proper. The right to evidence is an extension of the constitutional guarantee of due process, or a fundamental aspect of the procedural guarantees of action, protection, and adversary. The fundamental right to evidence should have recognized its constitutional basis and it should be studied separately even if it is embedded in other fundamental rights and guarantees. The right to evidence derives from the right to judicial evaluation of the evidence produced, since it would be harmless to guarantee the parties the right to prove the truth of their claims if the judge were allowed to ignore this activity. There must be a direct and reasoned court statement. The principle of due process is a citizen's guarantee. The constitutional guarantee of the exercise of the right to access to judicial power is provided as a procedural development in accordance with previously established rules. From a systematic analysis of constitutional values, he has a fundamental right to evidence, which emerges as a development of the constitutional guarantee of due process or a fundamental aspect of the procedural guarantees of a claim, defense and controversy.

Key words: proof, proving, constitutional jurisprudence, burden of proof, principle of legality.

Постановка проблеми. Принципи є основою кожної організованої правової системи, і векторами, які керують суспільством і надають йому свої особливості. При їх аналізі необхідно, по-перше, диференціювати їх від правил, оскільки, хоча вони і мають деяку схожість, кожен має свою актуальність в правовій системі і тому не може розглядатися як рівний. Відзначається, що принципи можуть співіснувати, з протиположними заходів і балансуванням цінностей та інтересів, на відміну від правил, які по суті є антиномічними, виключаючись при виникненні конфлікту. Тому можна зрозуміти, що принципи є як основними і доктринальними максимами кожної правової галузі, а також можуть набувати характеру норм позитивного права в ряді випадків.

Стан опрацювання. Вивчення доказової діяльності у конституційному процесі займався Д. Белов, Ю. Бисага, М. Костицький, Н. Шапгала та О. Щербанюк.

Метою статті є аналіз дослідження правомірності доказів в конституційному судочинстві.

Вклад основного матеріалу. Термін доведення є плурисзначущим, і може бути концептуалізований як засіб, діяльність і результат. Вона є середньою, оскільки є інструментом, доступним сторонам для доведення правдивості їхніх звинувачень. Це діяльність, що підпорядко-

вується процедурі, яка регулює її допустимість, виробництво та оцінку. І це результат, адже його реалізація в процесі спрямована на формування судової судимості.

Канотільо вказує на те, що фундаментальне право на доказування не має заслуженої уваги з боку доктрини, зазвичай вставляється в інші конституційні права, такі як право на захист, суперечливе або огорожа використання незаконних доказів.

Під неправомірними доказами розуміється порушення норм матеріального права; однак саме процесуальні норми визначають допустимі докази чи ні.

Звичайно, що так само, як можна говорити про існування фундаментального права на запечаткування незаконних доказів, існування фундаментального права на доказування є безсумнівним. Це права, які не суперечать один одному; навпаки, вони доповнюють один одного: право на доказування обмежується правомірністю засобів, що використовуються для його отримання. Проблема полягає в тому, що не виключено, що в даному випадку ці фундаментальні права підуть на колізію.

Незаконні докази є дефектними і спричиняють нікчемність рішення, яке воно приймає на підставі, за умови, що воно робить це як єдину або основну підставу. Аргумент, на який найбільше спирається для обґрунтування допус-

тимості незаконних доказів, полягає в тому, що не було б прямої огорожі, факту, який у поєднанні з оподаткуванням процесуальних нікчем зробив би обов'язковим надання допуску всіх незаконних доказів за умови, що вони є актуальними та актуальними.

Як тільки конституційна основа буде отримана, необхідно ввести поняття про те, що буде доказом і як буде налаштована незаконність його отримання. У вченні К.С. Буено доказ - це все, що може вплинути на рішення судді з метою прийняття або відхилення вимог сторін процесу [2].

Принцип законності є одним з найважливіших принципів у конституційному праві. Бандейра де Мелло вважає його головним капіталом для конфігурації правово-адміністративного режиму, і що в цьому і полягає суть правової держави, оскільки вона надає йому власну ідентичність [1]. Принцип законності встановлює порядок денний прав і обов'язків всіх громадян, і становить матрицю дій державного управління, коли воно має право юридично жертвувати індивідуальними інтересами, такими як свобода і приватна власність.

Принцип законності має тісний зв'язок з принципом правової резервації, проте не має однакового значення, а законність міститься в зв'язку підпорядкування або підпорядкування осіб, органів і суб'єктів законам, вже принцип правового застереження або застереження закону встановлює щодо напрямків, які будуть мати справу з конкретним суб'єктом, будучи абсолютним застереженням закону. коли законодавець згадує такі вирази, як: закон буде регулювати, додатковий закон організувати, закон може визначити; Іншою галуззю є відносне застереження закону, яке має місце тоді, коли законодавчий орган використовує такі формули, як: за законом, в межах строку дії закону, у формі закону, заснованого на законі, в межах закону.

Конституційний принцип законності є сутнісним, специфічним і інформуючим принципом верховенства права, який кваліфікує і надає йому тотожність. Принцип законності ближчий до конституційної гарантії, ніж до індивідуального права, оскільки він спеціально не захищає благо життя, а гарантує, зокрема, прерогативу відштовхувати накладені на нього судові заборони засобами, відмінними від закону.

Класичним є протистояння або протидія законності та легітимності. Менш важливо провести паралель, зближення або взаємодоповнюваність між законністю і конституційністю. Однак ми ризикуємо цим, усвідомлюючи темність нашого підходу, оскільки це обов'язково призведе до того, що він поставить під сумнів певну кількість традицій або усталених звичок.

Порівняльне конституційне право не забезпечує єдиного рішення в цій сфері, оскільки ситуації досить різні від країни до країни і від однієї моделі конституційного правосуддя до іншої. У країнах, які прийняли американську модель, всі судді є конституційними суддями і, отже, як і в США, конституційність набагато переважає над законністю і витісняє її, тим більше, що існує не тільки одна законність, але і близько п'ятдесяти різних законностей. Більш того, не слід забувати, що в американському праві конституційність з самого початку застосовувалася до всіх актів державних, законодавчих, адміністративних або юрисдикційних органів влади.

Сутність доказування у конституційному судовому процесі у справах про офіційне тлумачення Конституції України полягає у такому. По-перше, це збирання,

оцінка та використання доказів, які сприяють правильному розумінню питань «права», тобто юридичного змісту конституційної норми. По-друге, виходячи із свого завдання – гарантувати верховенство Конституції України, Суд зобов'язаний розглядати конституційну норму, яка тлумачиться, з аксіологічної точки зору, тобто дослідити наявні докази щодо відповідності норми «духу» Конституції України духовним, моральним, естетичним та іншим цінностям, закладеним в основу Основного Закону держави [3]. Конституційна законність, визначальними чинниками якої є дотримання конституційно встановленої процедури розгляду, прийняття та набрання чинності правовими актами, а також здійснення органами державної влади та їх посадовими і службовими особами своїх повноважень у встановлених Конституцією України межах і відповідно до законів України.

Принцип законності доказів є внутрішньою вимогою доказової діяльності, і полягає в тому, що в якості доказів допустимі тільки докази, отримані відповідно до норм процесуального права і міжнародних конвенцій з прав людини. Принцип законності доказів є бар'єром, встановленим демократичними суспільствами проти тих відхилень від каральної влади держави, і є вимогою, в основному адресованою державним службовцям, відповідальним за кримінальне переслідування.

Законність отримання доказів охоплює два принципових аспекти, такі як, в перший термін, формальний або прямий аспект, який полягає у дотриманні конкретних формальностей, встановлених процесуальним законом або спеціальними законами для отримання доказів або джерела доказів. Ці вимоги стосуються необхідності і відповідності закону обшуків, обшуків, перехоплення кореспонденції, телефонного зв'язку або прямих записів осіб, або наявності неупереджених інструментальних свідків або обвинуваченого і його захисту, де це можливо. В даному випадку йдеться про те, що ми стикаємося з так званим формальним або прямим аспектом принципу законності при отриманні доказів. Отже, демонстрація формальної незаконності доказів є відносно легкою, оскільки органи карного розшуку, які є одержувачами вимог законодавства, повинні в обов'язковому порядку фіксувати в провадженні документи та протоколи, з яких вони можуть оцінювати чи ні вимогам законодавства. Ці формальні вимоги, щодо законності доказів, являють собою встановлене обмеження дії органів слідства і обвинувачення і на користь громадянина, для якого ці правила є правилами свободи, що відповідають так званому принципу «фавор-регула».

Конституційний Суд констатує з об'єктивної точки зору принцип законності являє собою одну з основ, «при якій конституційно організовано здійснення влади в соціальній державі, керованій верховенством права». А з суб'єктивної точки зору - повага до принципу законності становить фундаментальну гарантію права на належний процес, який пов'язує всі органи влади держави і який конкретизується щодо набутих прав, процедур, права на захист.

Висновки. Від реального стану виконання конституційної законності Конституційним Судом в конституційному судочинстві залежатиме ступінь захисту самої Конституції, а отже й утвердження панування в суспільстві верховенства Конституції, що в свою чергу є прямим шляхом становлення в Україні верховенства права та розбудови демократичної й правової держави.

ЛІТЕРАТУРА

1. Bulos, Uadi Lammêgo. Curso de Direito Constitucional - 9ª ed. - São Paulo: Saraiva, 2015.
2. Cunha Junior, Dirley da. "Curso de direito constitucional / Dirley da Cunha Junior - 11ed. rev. ampl. e atual, - Salvador: JusPODIVM, 2017. p. 528-529 e 570.
3. Шаптала Н. Особливості доказування та оцінки доказів у конституційному судовому процесі у справах за конституційними поданнями. *Вісник Конституційного Суду України*. 2018. № 5. С. 84-91.